

Financiranje izborne promidžbe na izborima za predsjednika Republike Hrvatske

Maja Žeravica *

Kako se približava kraj 2024. godine, a time i izbori za predsjednika Republike Hrvatske, u ovom članku se pojašnjavaju obveze kandidata i onih koji to možda neće postati. Obrađuju se obveze koje se odnose na financiranje izborne promidžbe i regulirane su odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu (u daljnjem tekstu: Zakon o financiranju).

1. Uvod

Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Državno izborno povjerenstvo) je tijelo nadležno za provedbu nadzora financiranja i pravilnosti izborne promidžbe. Sve osobe koje se namjeravaju kandidirati za predsjednika Republike Hrvatske i otvore poseban račun za financiranje izborne promidžbe (u daljnjem tekstu: poseban račun) dužni su financiranje svoje izborne promidžbe voditi u skladu s odredbama spomenutog Zakona o financiranju. Financiranjem se, u smislu Zakona o financiranju, smatra stjecanje financijskih sredstava te primanje proizvoda i usluga bez obveze plaćanja, u svrhu potpore i promicanja političkog djelovanja te trošenje financijskih sredstava odnosno korištenje proizvoda i usluga za političko djelovanje.

Odredbama Zakona o financiranju uvodi se jednako političko natjecanje za sve osobe koje se namjeravaju kandidirati te se sprječava netransparentnost financiranja izborne promidžbe. Obveze svih osoba koje se namjeravaju kandidirati, između ostalih, su otvaranje posebnog računa putem kojega se obavljaju sve transakcije povezane s izbornom promidžbom i dostavljanje financijskih izvještaja s propisanim prilogima u propisanim rokovima.

Financijska izvješća kandidata javnosti će biti dostupna na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

2. Izborna promidžba

Izborna promidžba je skup radnji koje poduzimaju sudionici izborne promidžbe, a koje se odnose na vlastito javno predstavljanje te javno predstavljanje i obrazlaganje vlastitih izbornih programa, a sve u svrhu uvjeravanja birača da za njih glasuju.

Sudionici izborne promidžbe na izborima za predsjednika Republike Hrvatske su kandidati za predsjednika Republike Hrvatske.

3. Osnovne obveze kandidata za predsjednika Republike Hrvatske

Temeljni pravni okvir kojim su regulirana prava i obveze kandidata je već spomenuti Zakon o financiranju, potom Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja¹ (u daljnjem tekstu: Pravilnik) te Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija².

Radi lakšeg snalaženja među zakonskim propisima, u nastavku se prikazuje kratki pregled osnovnih obveza kandidata za predsjednika Republike Hrvatske.

Osnovne obveze:

- otvoriti poseban račun
- voditi izbornu promidžbu u skladu s propisima o vođenju računovodstva neprofitnih organizacija
- provjeriti primljene donacije (datum uplate, iznos, dopuštenost, izjavu donatora, ugovor i sl.)
- voditi evidenciju o primitku donacija
- izdavati potvrde o primitku donacija
- uplatiti vlastita sredstva na poseban račun
- voditi evidenciju o uplaćenim vlastitim sredstvima
- provjeriti dopuštenost i ograničenje troškova izborne promidžbe
- dostaviti financijska izvješća unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja u propisanim rokovima
- rasporediti neutrošena sredstva na posebnom računu

* Maja Žeravica, mag. oec., savjetnica Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske u Službi za nadzor financiranja. Stajališta autorice iznesena u ovom radu osobna su i stručna stajališta autorice i ne odražavaju nužno stajališta institucije u kojoj je zaposlena, niti ju na bilo koji način obvezuju.

¹ Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Nar. nov., br. 71/19)

² Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Nar. nov., br. 121/14 i 114/22)

- zatvoriti poseban račun
- obavijestiti Državno izborno povjerenstvo o zatvaranju posebnog računa
- upisati u informacijski sustav za nadzor financiranja datum zatvaranja posebnog računa.

4. Poseban račun za financiranje izborne promidžbe

Poseban račun dužni su otvoriti kandidati za predsjednika Republike Hrvatske, neovisno o tome jesu li ih predložile političke stranke ili birači.

Krajnji rok za otvaranje posebnog računa je najkasnije s danom podnošenja kandidature, a najranije se može otvoriti šest mjeseci prije roka predviđenog za održavanje izbora.

Osobe koje se namjeravaju kandidirati za predsjednika Republike Hrvatske dužne su Državnom izbornom povjerenstvu, u roku od tri dana od otvaranja posebnog računa, dostaviti pisanu obavijest s podacima o otvorenom računu, nakon čega im Državno izborno povjerenstvo dostavlja korisničke podatke za pristup informacijskom sustavu za nadzor financiranja. Korisnički podaci dodijelit će prilikom predaje prijedloga kandidature putem propisanog obrasca Obavijesti o otvaranju posebnog računa. Navedeni obrazac bit će objavljen na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr, kada odluka o raspisivanju izbora stupi na snagu.

Poseban račun je račun građana za posebne namjene, koja je u ovom slučaju - financiranje izborne promidžbe, a koji se otvara u izabranoj banci, na način i u postupku prema općim pravilima bankarskog poslovanja. Na poseban račun mogu se primati samo uplate vlastitih sredstava, donacija i naknade troškova izborne promidžbe, te eventualno uplate političke stranke koja je kandidata predložila. Slijedom navedenog, na poseban račun se ne smiju primati uplate koje se ostvaruju po nekim drugim osnovama, a sredstva s posebnog računa smiju se koristiti samo za podmirenje troškova izborne promidžbe. Navedeno izričito zabranjuje korištenje sredstava s posebnog računa za podmirenje osobnih troškova kandidata (primjerice troškova za osobnu odjeću, otplatu dugovanja, osobnih troškova članova obitelji te drugih troškova koji nisu izravno povezani s izbornom promidžbom).

Nadalje, za potrebe izborne promidžbe zabranjeno je koristiti sredstva državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja kandidati kao dužnosnici Republike Hrvatske ili izabrani dužnosnici lokalne i područne (regionalne) samouprave koriste u obavljanju svojih dužnosti, zatim uredskih prostorija, službenih vozila i uredske opreme državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim osobama na koje se odnose posebni propisi o šticićnim osobama.

Kandidati su dužni dovršiti sve transakcije na posebnom računu te isti zatvoriti najkasnije u roku od 60 dana od isteka roka za isplatu naknade troškova izborne promidžbe, odnosno najkasnije u roku od 135 dana od dana objave konačnih rezultata izbora. U roku od osam dana od za-

tvaranja posebnog računa, dužni su Državnom izbornom povjerenstvu dostaviti potvrdu banke o zatvaranju te datum zatvaranja upisati u informacijski sustav za nadzor financiranja.

5. Izvori sredstava za financiranje izborne promidžbe

Kandidati za predsjednika Republike Hrvatske svoju izbornu promidžbu mogu financirati iz vlastitih sredstava, sredstava političke stranke koja je kandidata predložila, odnosno sredstava političkih stranaka ako je kandidata predložilo više političkih stranaka, te donacija fizičkih i pravnih osoba.

Vlastita sredstva

Vlastita sredstva kandidata za predsjednika Republike Hrvatske su osobna sredstva kandidata.

Vlastita sredstva koja kandidati namjeravaju utrošiti za izbornu promidžbu moraju biti uplaćena na poseban račun, a mogu se uplaćivati do dana zatvaranja navedenog računa. Kandidati su dužni voditi evidenciju o uplaćenim vlastitim sredstvima za financiranje izborne promidžbe. Način vođenja evidencije i obrazac evidencije o uplaćenim vlastitim sredstvima za financiranje izborne promidžbe propisan je Pravilnikom.

Sredstva političke stranke koja je kandidata predložila

Sredstva za financiranje izborne promidžbe za kandidata koja osigurava politička stranka koja je predložila kandidata, politička stranka je dužna uplatiti na poseban račun koji je kandidat otvorio u svrhu financiranja izborne promidžbe, a mogu se uplaćivati do dana zatvaranja posebnog računa.

Na iznos sredstava koja politička stranka uplaćuje na poseban račun kandidata, kao i na sredstva u proizvodu ili usluzi koje osigurava politička stranka, ne odnose se odredbe Zakona o financiranju o ograničenju iznosa donacija, ograničenju roka prikupljanja donacija te o zabrani financiranja od strane političkih stranaka kao neprofitnih organizacija.

Donacije

Donacije su povremene ili redovite uplate kojima fizičke i pravne osobe dobrovoljno daju novac, odnosno pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate kandidatu za financiranje izborne promidžbe. Fizičke i pravne osobe mogu davati donacije kandidatu jednokratno ili više puta tijekom kalendarske godine.

Donacije u novcu za financiranje izborne promidžbe donator je dužan uplatiti isključivo na poseban račun kandidata.

Kandidati su dužni voditi evidenciju o primitku donacija te izdavati potvrde o primitku donacija. Način vođenja evidencije i obrazac Potvrde o primitku donacija za financiranje izborne promidžbe propisan je Pravilnikom. Potvrde o primitku donacija potrebno je izdavati na način koji pru-

ža dokaz da je potvrda zaista i poslana (primjerice putem elektroničke pošte, povratnice i sl.).

U slučaju uplata donacija putem naloga za uplatu, kandidati trebaju dati uputu donatorima da, uz podatke koji se odnose na ime i prezime odnosno naziv donatora i adresu, u dijelu „Poziv na broj odobrenja“ upišu svoj OIB, kako bi mogli donatorima izdati valjanu Potvrdu o primitku donacija.

Posebno treba voditi računa o tome da se *donacije mogu prikupljati najkasnije do završetka izborne promidžbe, odnosno 24 sata prije dana održavanja izbora.*

Nadalje, izuzev navedenih obveza, kandidati su i dužni provjeriti imaju li za svaku primljenu donaciju izjavu donatora da se protiv njih ne vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu odnosno proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili zaposlenicima, jesu li za sve donacije čija je vrijednost veća od 663,61 eura zaključili ugovor s donatorom, imaju li za svaku primljenu donaciju u obliku proizvoda ili usluga potvrdu donatora na kojoj je naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge te koja glasi na kandidata.

Ukupna dopuštena vrijednost donacija fizičke osobe kandidatu ne smije prelaziti iznos od 3.981,68 eura, te ukupna dopuštena vrijednost donacija pravne osobe kandidatu ne smije prelaziti iznos od 26.544,56 eura.

Donacije čija je vrijednost veća 663,61 eura, a za koje nije zaključen ugovor te vrijednosti donacija fizičkih i pravnih osoba koje prelaze dopuštene iznose, kandidati su dužni prijaviti Državnom izbornom povjerenstvu, te doznačiti u korist državnog proračuna, najkasnije u roku od 15 dana od dana primljene uplate (broj računa za uplatu: *HR1210010051863000160, model 68, u dijelu „Poziv na broj primatelja“ upisati: 7692, te OIB uplatitelja.*

Ako je ukupna vrijednost primljenih donacija veća od dopuštenog iznosa troškova izborne promidžbe, kandidati su dužni vrijednost donacija koja prelazi dopušteni iznos troškova izborne promidžbe vratiti uplatiocima razmjerno vrijednosti primljenih donacija, i to najkasnije do roka za dostavu financijskog izvještaja o financiranju izborne promidžbe, dakle najkasnije u roku od 30 dana nakon održanih izbora.

6. Zabrana financiranja

Kandidati su dužni provjeriti dopuštenost svake primljene donacije za financiranje izborne promidžbe. Potrebno je obratiti pozornost da se odredbama Zakona o financiranju zabranjuje financiranje kandidata od strane:

- stranih država, stranih političkih stranaka, stranih pravnih osoba
- stranih fizičkih osoba, osim državljana drugih država članica Europske unije, koji imaju prebivalište ili privremeni boravak u Republici Hrvatskoj prema Zakonu o strancima
- državnih tijela, javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba

u kojima Republika Hrvatska, prema Registru državne imovine, ima više od 5% udjela ili dionica te javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u kojima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ima više od 5% udjela ili dionica te javnih i drugih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili su u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (*sljedeće mrežne stranice mogu poslužiti za provjeru: Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine - Središnji registar državne imovine - ISUDIO (gov.hr), Centra za restrukturiranje i prodaju - Centar za restrukturiranje i prodaju - Dionice i poslovni udjeli (cerp.hr), sudskog registra Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije - <https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:1> te putem portala www.fininfo.hr)*

- udruga radnika i poslodavaca
- udruga, zaklada i fundacija koje zastupaju ili predstavljaju državni dužnosnici ili izabrani dužnosnici lokalne i područne (regionalne) samouprave
- vjerskih zajednica, humanitarnih te drugih neprofitnih udruga i organizacija
- fizičkih i pravnih osoba protiv kojih se vodi postupak naplate dospjelih nepodmirenih obveza prema državnom proračunu, odnosno proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili zaposlenicima
- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim u slučajevima i na način propisan Zakonom o financiranju
- neimenovanih (anonimnih) izvora. Donacijama iz neimenovanih (anonimnih) izvora smatraju se donacije za koje u trenutku uplate donacije nisu poznati podaci o donatoru, i to: ime, prezime i OIB fizičke osobe, odnosno naziv i OIB pravne osobe.
- trećih osoba (posrednika), bilo u novcu ili u obliku proizvoda.

Eventualne primljene nedopuštene donacije, kandidati su dužni prijaviti Državnom izbornom povjerenstvu, te doznačiti u korist državnog proračuna, najkasnije u roku od 15 dana od dana primljene uplate (broj računa za uplatu: *HR1210010051863000160, model 68, u dijelu „Poziv na broj primatelja“ upisati: 7692, te OIB uplatitelja.*

Ako kandidati ne žele zadržati donaciju koja je uplaćena na njihov poseban račun, a za koju nije zaključen ugovor, mogu je odbiti na način da primljenu donaciju doznače u korist državnog proračuna, najkasnije u roku od osam dana od dana primljene uplate.

Eventualne primljene donacije nakon završetka izborne promidžbe, kandidati su dužni prijaviti Državnom izbornom povjerenstvu, a donacije vratiti donatorima najkasnije u roku od 15 dana od dana primljene uplate. Ako povrat nije moguć ili je donacija iz nedopuštenog izvora, dužni su u istom roku primljenu donaciju doznačiti u korist državnog proračuna.

7. Troškovi izborne promidžbe

Troškovima izborne promidžbe smatraju se troškovi koji su nastali u svrhu javnog predstavljanja izbornih sudionika i njihovih izbornih programa te pozivanja birača da za njih glasuju, kao i ostali troškovi koji su izravno povezani s izbornom promidžbom, i to od dana otvaranja do dana zatvaranja posebnog računa.

Ukupni dopušteni iznos troškova izborne promidžbe po kandidatu ne smije prelaziti iznos od 1.061.782,47 eura. Navedeni iznos se može povećati najviše do 20% od ukupno dopuštenog iznosa za kandidate koji su prešli u drugi krug izbora, odnosno može se povećati za isti postotak za svaki sljedeći krug izbora, dakle najviše za 212.356,49 eura.

8. Dostava financijskih izvještaja

Financijska izvješća o financiranju izborne promidžbe s ažuriranim podacima do dana podnošenja izvješća, kandidati su dužni Državnom izbornom povjerenstvu dostavljati unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja, u propisanim rokovima, i to:

7 DANA PRIJE ODRŽAVANJA IZBORA

- *Obrazac IZ-D-IP* - Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe
- *Obrazac IZ-T-IP* - Izvješće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe
- *Obrazac IZ-MO-IP* - Izvješće o iznosu cijene i iznosu ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe

30 DANA NAKON ODRŽANIH IZBORA

Obrazac FIN-IZVJ-IP - Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe s podacima o ostvarenim primicima za financiranje izborne promidžbe, izvorima financiranja te o troškovima za financiranje izborne promidžbe, s propisanim sastavnim dijelovima:

- *Obrazac IZ-D-IP* - Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe
- *Obrazac IZ-T-IP* - Izvješće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe
- *Obrazac IZ-MO-IP* - Izvješće o iznosu cijene i iznosu ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe

Informacijski sustav za nadzor financiranja, Zakonom o financiranju, definiran je kao računalni program putem kojega kandidati, između ostalih, dostavljaju nadležnim tijelima financijske izvještaje i druga propisana izvješća i podatke te putem kojega se propisana izvješća objavljuju na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva.

Državno izorno povjerenstvo kandidatima će dodijeliti korisničke podatke (korisničko ime, lozinku i poveznicu) za pristup informacijskom sustavu za nadzor financiranja, prilikom predaje prijedloga kandidature putem propisanog obrasca Obavijesti o otvaranju posebnog računa.

U nastavku je prikazan kratki pregled o načinu pristupa informacijskom sustavu za nadzor financiranja, a ujedno i napominjemo da je Državno izorno povjerenstvo izradilo *Korisničku uputu za rad u informacijskom sustavu*, kako bi se kandidatima olakšalo korištenje informacijskog sustava za nadzor financiranja.

9. Prijava korisnika u informacijski sustav za nadzor financiranja

Prvi korak pristupa informacijskom sustavu za nadzor financiranja je prijava korisnika unosom korisničkog imena i lozinke na sučelju „Prijava korisnika“, te odabirom opcije „Prijava“. U slučaju poteškoća s prijavom, potrebno je odabrati opciju „Upute za prijavu“, odnosno „Zaboravili ste lozinku?“.

Poveznica i korisnički podaci za pristup informacijskom sustavu za nadzor financiranja dostavljaju se na adresu elektroničke pošte koja je navedena na Obrascu obavijesti o otvaranju posebnog računa koji se dostavlja prilikom predaje prijedloga kandidature. Navedeni obrazac, kako je već ranije spomenuto, bit će dostupan na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva kada odluka o raspisivanju izbora stupi na snagu.

Informacijskom sustavu za nadzor financiranja se može pristupiti s osobnog stolnog računala ili laptopa, a ne može se pristupiti s mobilnog uređaja.

10. Unos podataka u informacijski sustav za nadzor financiranja

U daljnjem tekstu pojasnit će se unos podataka u informacijski sustav nadzora financiranja te generiranje obrazaca financijskih izvješća.

Nakon uspješne prijave u informacijski sustav za nadzor financiranja, otvara se sučelje „Odabir izbora“ na kojem je potrebno odabrati vrstu izbora, nakon čega će se na ponuđenim sučeljima s lijeve strane ekrana moći unosi podatke.

Kandidati će u navedeni sustav unosi podatke o primicima (uplaćenim vlastitim sredstvima, primljenim donacijama odnosno uplaćenim sredstvima političke stranke koja je kandidata predložila) i troškovima izborne promidžbe. Unosom podataka u informacijski sustav za nadzor financiranja kreirat će se obrasci koji su propisani Pravilnikom i isti će biti objavljeni na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva, prvi radni dan od dana dostave.

Opći podaci

Opći podaci će se generirati putem informacijskog sustava za nadzor financiranja i sustava kandidature.

Dio koji se odnosi na razdoblje izvješća, informacijski sustav za nadzor financiranja će bilježiti od dana otvaranja posebnog računa do dana dostave izvješća.

Unos vlastitih sredstva/ostalih primitaka

Na sučelju „Vlastita sredstva/ostali primici“ potrebno je unijeti vlastita sredstva, sredstva političke stranke koja je predložila kandidata i ostale primitke.

Vlastitim sredstvima smatraju se osobna sredstva kandidata.

U slučaju da je kandidata predložila jedna politička stranka, u padajućem izborniku u polju „Politička stranka/Kandidat“, bit će prikazana ona politička stranka koja ga je predložila.

Ako su kandidata predložile dvije ili više političkih stranaka, u padajućem izborniku u polju „Politička stranka/Kandidat“, bit će prikazane sve političke stranke te je potrebno odabrati onu političku stranku koja je uplatila sredstva odnosno osigurala proizvod ili uslugu.

Unos donacija

Na sučelju „Donacije“ redom se unosi:

- *Vrsta donacije*, iz padajućeg izbornika odabire se donacija od pravnih osoba u novcu, od pravnih osoba u obliku proizvoda ili usluga, od fizičkih osoba u novcu ili od fizičkih osoba u obliku proizvoda ili usluga.
- *Donacija dozvoljena/nedozvoljena*, iz padajućeg izbornika odabire se je li donacija dozvoljena odnosno o kojoj vrsti nedozvoljene donacije se radi.
- *OIB donatora*, u polje upisati OIB donatora. Ako je riječ o stranoj donaciji, potrebno je maknuti kvačicu „domaća donacija“ te u polje upisati broj putovnice/identifikacijskog dokumenta donatora.
- *Ime i prezime/Naziv donatora*
- *Mjesto donatora*
- *Adresa donatora*
- *Datum donacije*
- *Iznos/vrijednost donacije*

Donacije u obliku proizvoda ili usluga (od pravne ili fizičke osobe) je, osim u Obrascu IZ-D-IP (Izvešće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe), potrebno prikazati i u Obrascu IZ-T-IP (Izvešće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe). Kako bi se izbjegao dupli unos podataka, u slučaju odabira donacije u obliku proizvoda ili usluga, prikazat će se dodatna polja koja se odnose na trošak, i to: naziv dobavljača, vrsta dobavljača, OIB dobavljača, mjesto dobavljača, adresa dobavljača, vrsta troška, broj ponude/ugovora/računa, datum ponude/ugovora/računa, datum plaćanja, datum korištenja od i datum korištenja do.

Nakon unosa podataka i odabira opcije „Spremi“, donacija će biti vidljiva u tablici na sučelju „Donacije“, ispod polja za unos podataka, ali i u tablici na sučelju „Unos troškova“, također ispod polja za unos podataka. Tablicu je moguće preuzeti u excel formatu odabirom opcije „Ispis donacija“.

Nadalje, u tablici ispod polja za unos podataka, u stupcu „Povrat“ evidentiraju se donacije koje su uplaćene u korist državnog proračuna, odnosno koje su vraćene donatoru, dok je u stupcu „Potvrda“ dostupan obrazac Potvrde o primitku donacije za svaku pojedinačnu donaciju. Ispis svih povrata koji su evidentirani kroz opciju „Povrat“ moguće je preuzeti u excel formatu odabirom opcije „Ispis povrata“.

Sve donacije unesene na sučelju „Donacije“ bit će prikazane obrascu IZ-D-IP (Izvešće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe), a donacije u obliku proizvoda ili usluga, bit će dodatno prikazane i u obrascu IZ-T-IP (Izvešće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe).

Navedene obrasce moguće je pregledati, preuzeti i dostaviti na sučelju „Predaja i pregled izvještaja“.

Unos troškova

Na sučelju „Unos troškova“ potrebno je unijeti sve troškove izborne promidžbe, neovisno o tome jesu li troškovi plaćeni ili ne.

Polje „Domaći dobavljač“ inicijalno je označeno zbog pretpostavke da je većina dobavljača iz Republike Hrvatske.

U slučaju da se radi o stranom dobavljaču, potrebno je maknuti kvačicu u polju „Domaći dobavljač“, nakon čega će umjesto OIB-a biti potrebno upisati identifikacijski broj stranog dobavljača.

Osim spomenutih polja, potrebno je unijeti ostale obavezne podatke:

- *Vrsta dobavljača*
- *Naziv dobavljača*
- *Mjesto dobavljača*
- *Adresa dobavljača*
- *Datum ponude/ugovora/računa*
- *Broj ponude/ugovora/računa*
- *Datum plaćanja*
- *Razdoblje korištenja*
- *Iznos/vrijednost*
- *Odabir troška*, u padajućem izborniku je potrebno odabrati vrstu troška (primjerice trošak služenog putovanja, trošak oglašavanja na radiju, trošak uredskog materijala, i sl.).

Odabirom jednog od troškova medijskog oglašavanja (oglašavanje na televiziji, oglašavanje na radiju, oglašavanje u tiskanim novinama ili oglašavanje na elektroničkim portalima), dodatno će se pojaviti polja koja je potrebno popuniti, a specifična su za troškove medijskog oglašavanja: naziv pružatelja medijskih usluga, mjesto pružatelja medijskih usluga, adresa pružatelja medijskih usluga, ostvareni popust %, količina/broj usluga te je li dobavljač u sustavu PDV-a.

Odabirom troška društvene mreže u polju „Odabir troška“ dodatno će se pojaviti polje „Naziv društvene mreže“. Navedeno polje je obavezno za unos.

Nakon unosa podataka i odabira opcije „Spremi“, troškovi će biti vidljivi u tablici ispod polja za unos podataka. Tablicu je moguće preuzeti u excel formatu odabirom opcije „Ispis troškova“.

Svi troškovi uneseni na sučelju „Unos troškova“ bit će prikazani u obrascu IZ-T-IP (Izvešće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe), a oni troškovi koji se odnose na medijsko oglašavanje bit će dodatno prikazani i u obrascu IZ-MO-IP (Izvešće o iznosu cijene i iznosu ostvarenog popusta u cijeni za medijsko oglašavanje izborne promidžbe).

Navedene obrasce moguće je pregledati, preuzeti i dostaviti na sučelju „Predaja i pregled izvještaja“.

Predaja i pregled izvještaja

Pregled, preuzimanje i dostava financijskih izvješća obavlja se na sučelju „Predaja i pregled izvještaja“. Ovisno o tome je li kandidat postao izborni sudionik ili nije, bit će mu prikazan odgovarajuće sučelje „Predaja i pregled izvještaja“.

Kandidat koji je postao izborni sudionik dostavlja propisana izvješća u propisanim rokovima, 7 dana prije održavanja izbora i 30 dana nakon održanih izbora.

Kandidat koji nije postao izborni sudionik dostavlja propisana izvješća u propisanom roku, 20 dana nakon objave liste kandidata.

Pregled i preuzimanje izvješća prije dostave istih moguće je odabirom željenog obrasca u polju „Pregled izvještaja“. Na obrascima tada neće biti popunjeni datumski podaci te će biti vidljiv vodeni žig „RADNO“.

Financijska izvješća dostavljaju se odabirom opcije „Predaj“, u dijelu sučelja „7 dana prije izbora“ i „30 dana nakon izbora“.

U polju „Potvrda o predaji“, kandidat može preuzeti potvrdu o predaji izvješća s naznačenim datumom i vremenom dostave.

11. Obveze u slučaju nepodnošenja, nepravodobnosti, nepravovaljanosti ili odustanka od kandidature

Osobe koje su otvorile poseban račun, a nisu postale kandidati, dužne su:

- vratiti uplatiocima neutrošena sredstva koja preostanu na posebnom računu, razmjerno uplaćenom iznosu ili donirati za opće društvene potrebe
- zatvoriti poseban račun u roku od 15 dana od dana objave liste kandidata
- dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu, u roku od osam dana od dana zatvaranja navedenog računa, putem elektroničke pošte potvrdu banke o zatvaranju
- sastaviti financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe, s danom zatvaranja posebnog računa te ga dostaviti Državnom izbornom povjerenstvu u roku od 20 dana od dana objave liste kandidata, unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Navedeni financijski izvještaj se ne objavljuje na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva.

12. Objava financijskih izvještaja

Financijski izvještaji o financiranju izborne promidžbe dostavljeni unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja objavljuju se na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr, i to prvog radnog dana od dana dostave.

Podatak o adresi fizičke osobe donatora i primatelja se ne objavljuje.

Kandidati su dužni financijske izvještaje o financiranju izborne promidžbe s propisanim prilogima trajno čuvati u izvorniku.

13. Naknada troškova izborne promidžbe

Pravo na naknadu troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna Republike Hrvatske imaju kandidati koji na izborima za predsjednika Republike Hrvatske dobiju najmanje 10% važećih glasova birača.

Naknada troškova izborne promidžbe isplaćuje se na poseban račun kandidata u roku od 15 dana od dana objave izvješća Državnog izbornog povjerenstva o nadzoru poštivanja odredbi Zakona o financiranju koje se odnose na izbornu promidžbu, odnosno u roku od 75 dana od dana objave konačnih rezultata izbora.

Visinu naknade troškova izborne promidžbe utvrđuje Vlada Republike Hrvatske odlukom, koja se objavljuje u Narodnim novinama, i to najkasnije sedam dana od dana objave odluke o raspisivanju izbora.

Naknada troškova izborne promidžbe ne smije se isplatiti kandidatima u iznosu većem od ostvarenih troškova izborne promidžbe.

14. Raspoređivanje neutrošenih sredstava preostalih na posebnom računu

Ukoliko na posebnom računu kandidata, nakon završetka svih transakcija, preostanu neutrošena sredstva (vlastita sredstva, donacije i sredstva naknade troškova izborne promidžbe), do dana zatvaranja posebnog računa, kandidati su dužni preostali iznos:

- vlastitih sredstava vratiti uplatiocima razmjerno uplaćenom iznosu
- donacija i sredstava naknade troškova izborne promidžbe uplatiti na središnji račun političke stranke koja ih je predložila (*kandidati koji su predloženi od strane političke stranke*). Navedena uplata političkoj stranci se ne smatra donacijom.
- donacija i sredstava naknade troškova izborne promidžbe donirati za opće društvene potrebe, a ako sredstva nisu donirana, vraćaju se uplatiocima razmjerno uplaćenom iznosu, (*kandidati koji su predloženi od strane birača*).

15. Sankcije

Za kršenje odredbi Zakona o financiranju koje se odnose na financiranje izborne promidžbe propisane su administrativne sankcije odnosno prekršajne sankcije.

Administrativne sankcije mogu biti:

- *potpuni gubitak naknade troškova izborne promidžbe*, izreći će se u slučaju kada se sredstva izborne promidžbe koriste u nedopuštene svrhe te kada se za financiranje izborne promidžbe koriste sredstva državnog ili lokalnog proračuna, prostorije, službena vozila i oprema državnih tijela ili tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- *djelomični gubitak naknade troškova izborne promidžbe*, izreći će se u slučaju kada se prekorači ukupno dopušteni iznos troškova izborne promidžbe, te u slučaju ako se donatorima ne vrati ukupan iznos primljenih donacija koji prelazi dopušteni iznos troškova izborne promidžbe. Ako je prekoračeni iznos troškova izborne promidžbe veći od iznosa naknade troškova izborne promidžbe, izreći će se sankcija potpunog gubitka naknade troškova izborne promidžbe.
- *obustava isplate naknade troškova izborne promidžbe*, izreći će se u slučaju kada se propisana izvješća u propisanom roku i sadržaju i na propisani način ne dostave Državnom izbornom povjerenstvu.

Obustava isplate naknade troškova izborne promidžbe traje do urednog ispunjenja propisanih obveza, a najkasnije do isteka roka za zatvaranje posebnog računa. Ako se obveza ne ispuni u navedenom roku, izreći će se sankcija potpunog gubitka naknade troškova izborne promidžbe.

Odluku o administrativnoj sankciji donosi Državno izborno povjerenstvo i ista se objavljuje na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

Zakonom o financiranju su propisane novčane kazne za prekršaje u iznosu od 265,45 eura do 2.654,46 eura.

Državno izborno povjerenstvo u okviru svog djelokruga obavještava nadležno državno odvjetništvo o svim utvrđenim povredama Zakona o financiranju.

Poštovani čitatelji!

Narudžbenicu za pretplatu na časopis, kao i brojne druge informacije o djelovanju našeg Centra, možete pronaći na internet stranici

www.tim4pin.hr

tim4pinmagazin

Pregledajte našu ponudu edukacija iz područja financija, računovodstva, revizije, prava i menadžmenta u javnom i neprofitnom sektoru na internet stranici

www.tim4pin.hr